

פרוטוקול מס' 12
מישיבת הוועדה לעניני פנים
שהתקיימה ביום ב', ט' בטבת תשי"ב, 7.1.52
בשעה 11.00

נוכחים:

- י. ספיר - יו"ר
- א. פרי
- י. גן-צבי
- ע. אסף
- ש. נבה
- מ. חזני
- א. אלסמן
- א. כהן

חסרים:

- י. ישעיהו
- י. גורי
- ת. טובי
- ד. הכהן
- ה. אריאב
- מ. ארם
- ג. מוערי

מוזמנים:

- מר רוטנברג - משרד הפנים
- מר קיסרון - משרד המשפטים
- מר יעקובי - מועצת עיריית ירושלים
- מר נוסבום - מועצת עיריית חיפה
- מר קרמלין - חבר המועצות המקומיות
- מר אוסטרובסקי - חבר המועצות המקומיות
- מר סלוטון - ארגון נכי מלחמת השחרור
- מר גפן - ארגון נכי מלחמת השחרור.

סדר היום:

- (1) חוק הרשויות המקומיות (פסגור חילים, נפגעי-מלחמה וטוטרים מארנונה), תשי"ב-1951.
- (2) חליפת הכתבים על ער המסורה בענין אבו-גוש.

היו"ר י. ספיר:

אני פותח את הישיבה. בחלק הראשון שלה נטמע את הערות נציגי הרשויות המקומיות לחוק הנידון. נציג עיריית תל-אביב הודיע לנו שלא יוכל להשתתף בישיבה. מסיבות טכניות לא הגיעה ההזמנה לנציג משרד הבטחון.

מר יעקובי:

אני רואה צורך להוצות ליוטב-ראט על שהזמין אותנו. מה שאסור לכם, אינו פרי טיקולים יסודיים במועצת העירייה, מכיון שהיא עוד לא הספיקה לדון בפרטי הנוסחה הסנייה.

בהתארת המונח "ארנונה", מטמטים כאן בפקודת העיריות רק כדי להבהיר את המונח "מחזיקים", ולא להסברת המונח "ארנונה". פירוט הדבר לפני המונח המוצע, יחול הדבר על כל הארנונות

שרשות מקומית תטיל על סחזיקים; זה יחול אפילו על מסי מים, ולא-רק על המס העירוני הכללי. אני מבקש הסברה בנידון זה, וכן פירוט המסים של העיריות הנוגעות לדבר/זה.

אין לנו התנגדות ביחס להגדרת נפגע מלחמה של נפגעי צבאות-הבריח, אולם יש לנו הערות ביחס לנפגעים אזרחיים במלחמת השחרור: ראשית - ענין של ניסוח; נאמר כאן, עקב פעולות האיבה. אני מבין שהכוונה היא לפעולות איבה, ולא האיבה.

כן ישנה שאלה אם לא תיווצר כאן כפילות שנפגעים אזרחיים שאיבדו 50% מכוסר עבודתם יכללו גם בסעיף 2 (ב) הנוגע לנכים.

ביחס לסעיף העיקרי, סעיף 2 - אנו שואלים: האם האנשים, שלפי ההצעה הנוכחית יפוטרו מס העיריות - פטורים גם מס הכנסה? אם לא, מהי ההצדקה לפטור אותם מס העיריות דוקא?

סנית - מהי ההצדקה לפטור מס אנשים שבדירותיהם גרים בני משפחה המרוויחים יפה? מהי ההצדקה לפטור מס סחזיק - חיל או גכה - שהשכיר חלק מדירתו בשכירות משנה? מהי ההצדקה לשחרור חילים שיש להם מקורות הכנסה אחרים, רכוש למטל?

כן יש היסוסים לשחרור קצינים וחילים אנשי צבא הקבע, או אנשי חיל המספרה. מהי ההצדקה להעמיד אזרחי מדינה אלה בטורה אחת עם נכים ונפגעים? מדוע לא ישלמו קצינים אלה עבור השרותים שהם מקבלים מן העיריות במידה שמסכודתם אינה מספיקה, לא זוהי הדרך להעלות מסכודתם, כי מהי ההצדקה של דין טובה לגבי עובדי מדינה אלה לגבי עובדים אחרים?

מר אנטרובטסקי:

גם אני רוצה להודות על הנוהג הזה, להזמין את באי כוח הרשויות המקומיות ולסמוע את חות דעתם כשדנים על ענינים הנוגעים גם להם.

ביחס לעצ. החוק, אני רוצה לשאול: מבין ניקח את הכספים כדי להחזיק את המוסדות הקטורים בנבנו ולספק את השרותים לתושבינו? במס כל הפועצות הידועות לנו, אני יכול למסור שהן עומדות מס בפני בנקרוט. לו היה סבך עובר על כל מה שנעשה בפועצות בשנים האחרונות, היה אומר שהכל פסול. אם לא ישלמו אתמול לסורים בחיפה את מסכודתם - הם הכריזו מיד שביתה, ואני שומע מאנשי מועצת עיריית חיפה, שאינם יודעים אם יוכלו ללם גם סחר. הסגב דומה גם בטאר הענפים.

אין נותנים אפילו לרשויות המקומיות להטיל מסים לפי האפשרויות. אפילו את המס המודרג ביטל עכשיו פסק-דין. לא נותנים להם עכשיו אפילו אפשרות לקבל הלואות מן הבנקים.

קל מאוד להטיל את הכל על הרשויות המקומיות, ונסי יגיד לנו שסחר לא יאולצו לפטור מסים את עובדי הדואר, עובדי המטלה ועובדי הפועצות בעצמם. אומרים לנו לגבות מסים במעבדות, טאלה היושבים באוהלים. אבל דבר זה אינו יכול כמובן לצאת אל הפועל. הגובה שפחד אפילו להכנס למקומות כאלה. אני עוסק בעניני רשויות מקומיות זה 22 שנה, ואני יודע שטובה לשנה נעשה הדבר גרוע יותר, מכיון שאין מסי לגבות.

נכון הוא שיפה מאוד לשחרר מסים אנשי צבא קבע וכדומה. אבל איפה הוא הכסוי לזאת? כמספר הוטרים ואנשי צבא הקבע מגיע ל-10%, זה ניכר מאוד בתקציב הרשות המקומית. לפני שמחליטים על החוק, צריכים, איפוא, להתחשב בענין זה.

גם אם יחליטו לשחרר, אין זה צריך להיות סני-טליס. קודם דברו על שליט אחד בלבד. לדעתי, לא צריך לשחרר קצני מטסרה וצבא קבע. השחרור צריך להינתן רק לנכים ונפגעים, ואולי גם לטוטרים פשוטים.

כן אנו מבקשים לתת לנו, לפני קבלת החוק, חוק ימים כדי שנוכל לעיין ולדון בכל פרטיו.

סר סוגל:

גם אני מצטרף לאלה שהביעו את תודתם על ההסמכה, ויתכן על הנוהג, לסמוע את דעתנו בדבריה הנוגעים לנו. מי כוועדת הפנים צריך לסמס לנו כפה לדברים הסייכים לסלטון הסקומי.

דבותי, תשלום מס הוא גם גורם חינוכי לאזרח, ואם מטרת הפנים דורש מאתנו לתבוע מס מיושבי האוהלים, על הקסיים הכרוכים בזאת, נצטרך לעשות זאת בפרוטות, ורק מן הסעם החינוכי. אין להרגיל את האזרח לקבל נירותים מבלי לשלם מסים. אף יוצאי טבקות טבט זו, הרי יעשה עוול לאזרחים רבים בטדינה אם נפריד בין אדם בצבא הקבע הטקבל מטכורת לפי דרגה מסויימת, ובין אזרח אחר. אם מטכורתו של איש צבא הקבע אינה מספיקה - תמצא הטדינה דרך להעלות את מטכורתם.

אני מצטרף לדעת ד"ר יעקובי בענין המספחות. יש להוסיף: המטטלה אינה צריכה להבדיל בין השלטון הסקומי והמרכזי ביחס לשחרור מסטים. השחרורים מסטים ברטויות הסקומיות צריכות להיות צד דות להנחות שהמטטלה נותנת. הנוהג בארצות אחרות הוא, שניתנים פייזיים על חרודי הרטויות הסקומיות. זה בעשה על-ידי הגדלת הנחות המטטלה. לפי, יודיע עליה לה לית יודיע עליה. אל חיוב יודיע עליה לה לית יודיע עליה.

אם תחליט הוועדה לקבל את החוק, אני מבקש להתחשב בגובה המטכורות, כלומר לקבוע דירוג בסידת השחרורים.

סר נוסבום:

בין 60 אלף מטלטי מס בחיפה, נתקבלו כ-6,000 בקטות לפיסורים מס. אם יתקבל חוק זה - יגדל מספר הבקטות בהרבה. אם-כך אנו מקבלים בברכה את עיקר החוק, אנו חושבים שנכים אזרחיים אינם צריכים להכלל בתחום חוק זה. יש להבדיל בין איש שנחבל בהיותו טגויס ובין זה שלא היה טגויס. אנו מבינים שיש לשחרר את אנשי הצבא הסדיר מסטים, אבל אין לנהוג כך לגבי אנשי צבא הקבע המורכב ברובו מקצינים שדרגת מטכורתם אינה נופלת מזו של פקידים מסטלה. אנשי צבא הקבע שנכלמו לטיכוגים יצטרכו לשלם, למשל, מס רכוש, אבל יהיו פטורים, לפי חוק זה, מס כללי.

יש גם להבדיל בין הדרגות הטונות במטטרה, ואין לשחרר מסטים אלה קצינים במטטרה. בחיפה קיימת בעיה ספציפית של שוטרי המס, שמסוים מה נטכחו בחוק זה. מטכורתם היא נטוכה מזו של שוטרים אחרים, ולא נוכל להפלות בחיפה בין שוטר השייך לטר המטטרה ובין זה השייך לטר האוצר. אנו מבקשים, לכן, לכלול גם את שוטרי המס בשחרור זה.

סר רוטנברג:

ד"ר יעקובי הזכיר כאן את מס המים. אני רוצה לציין כאן, שהמס של מס זה הוא, "אגרה" ולא, "ארנונה". מס העסקים אינו ארנונה, אלא מס.

סר קיסרון:

ביחס להערה על השימוש ב"האיבה", נדמה לי שזה נלקח מחוק אחר, ואני טוכל לבדוק את הדבר.

סר רוטנברג:

אני סוכן לקבל את ההערה ביחס לדרייר הסטנה, ואבדוק את הדבר.

מטרת הבטחון עמד על-כך, שגם ביחס לצבא קבע יחולו השחרורים, מכיון שהם טעונינים לסטון אנשים לצבא הקבע.

לפי תקן המטסרה, היא חייבת לתת לאמטיה שכון בתוך בניני המטסרה. לכן סלמת המטסלה שכר דירה לאנטי המטסרה הגרים מחוץ לבניני המטסרה. מסיבה זו נתנת להם ההנחה בתשלום המיסים. מסיבה זו גם אין אפשרות להגדיל בין שוטרים וקצינים במטסרה.

סד סיטרוני:

היתה שאלה אם כל הפטורים לפי חוק זה, פטורים גם מסס הכנסה. ברור שאין זה כך, אבל בהצעת החוק של מטס ההכנסה יש ניכוי נוסף של 300 לירה לנכים.

א. כהן:

רציתי לשאול אם נעשו אילו חישובים בק-ר להצעת חוק זו, כלומר אם אפשר לערוך חישוב על היקף המעמסה שתופול על הרטויות המקומיות

סד רוטנברג:

עד הפנים הודיע לי כי המטסלה קיבלה תיקון שפיטור אזרחים לא יהיה כללי אלא רק במידה שהרשות המקומית תמצא זאת לנכון.

ביחס לטוטרי טכס, אי אפשר להכליל בין הפטורים, מכיון שהם אינם זכאים לדירחת כדוגמת הפטורים.

הי"ר י. ספיר:

אנטה לסכס את ילעות נציגי הרטויות המקומיות:

- א. הטעור של שני שלישים הוא גבוה מדי.
- ב. המטסלה צריכה לפצות בדרך זו או אחרת את הרטויות המקומיות על השחרורים.
- ג. הטוגים המפורטים בחוק מהוים מרחב גדול מדי, ועלולים לפגוע קשות בתקציבי הרטויות. יש להוציא מהפרוט את אנטי צבא הקבע, קצינים במטסרה ואנטיים שיש להם הכנסות פרטיות.

הוועדה תצטרך לדון בנקודות אלה.

ס. בנה:

נסוח החוק משיג את מטרתו ההפוכה של עצם החוקן הוא מכליל אנטיים שהיו צריכים לסלם מס, ואיננו כולל אנטיים שמסיבות סוציאליות היו ראויים לשחרור. פעם היה נוהג שחייל שהביא אטור מאגף מספחת החלל כי הוא מקבל תמיכה עכור מספחתו, היה מקבל הנחה במס. הרמת המקומית. נכון הוא שמרבית צבאנו מורכב מבחורים צעירים, אבל ישנם רבים ביניהם הם ספרנסים, שלמים או חלקיים, של מספחות. לפי הצעת חוק זה, דוק התוסף במספחה אינו נאנה מהשחרור, מכיון שאיננו רטום כמתחיק הדירה. וזאת, אפילו אם הוריו חיים מהענקה הנתנת על-ידי המדינה. מצד שני, חיילים ואחרים שיש להם הכנסה פרטית, אינם נתמכים על ידי המטסלה, אך חוק זה פוסט אותם מסטים מקומיים. העקרון צריך להיות שהשחרורים מסטי הרטויות המקומיות צריכים לחול רק במקרים שהמטסלה משחררת.

סד סובל:

אני חושב שקשה מאד להכין במסך זמן קצר את החישוב שמעוניין בו חבר הכנסת

א. כהן.

הי"ר י. ספיר:

אני מודה לכם בעם הוועדה, ובדיונינו נקח בחשבון את הסברותיכם. ועדת הפנים מוכנה תמיד לקבל טכס כל הערה ובקשה לדון בעניינים הנוגעים לסטחי פעולתכם. אנו מצדנו נשמע לכם טכסיר הבעה כלפי הכנסת בצורה הארו-צידורלית המקובלת.

(נציגי הרטויות המקומיות יוצאים)

(נכנסים נציגי ארגון נכ"ל סלחטת הסחרור)

סר גפן:
 בהצעה הראשונית של החוק, הוכנסו נכ"ל
 מ-50% ומעלה בלבד, בו בזמן שההצעה
 התחשבת מדברת על " מקבל תגמולים". מטאלתנו היא שתנתן הנחה, לאו דוקא
 בסעור של שני-שלישים, לכל נכה שהוגדר כנכה בחוק תגמולים תש"ח. חוק
 זה מנקה בתגמולים חד-פעמיים או בתגמולים חודשיים. אנו סבורים שגם
 אם נכה אינו נהנה מתגמולים חודשיים, הוא זכאי להנחה במס"מ, ולו גם
 מסלית. אנו שואפים ליום בו יזכה כל נכה לתגמולים חודשיים. כפי
 שקיים בהוצות אחרות. לכן אין להצמיד את סוגי האנשים המקבלים הנחות
 מס"מ לחוק התגמולים.

א. כהן: האם, לפי דעתכם, זכאי להנחה גם נכה
 שזקם על-ידי הרשות המקומית?

מר גפן:
 כן. בעידית תל-אביב, למשל, ניסו לעזור
 לנכ"ל להנות מהנחות מס"מ על-ידי מילוי
 טופס סוציאלי. אנחנו מוכנים לוותר על ההנחה, ובלבד לא לגרום להפרדה
 של מקרים סוציאליים. אנו רוצים שדבר זה יקבע בחוק כזכות של נכ"ל.

ע. אדם: מה הוא מספר הנכ"ל שיהנו מהסחרורים, לפי
 הצעתכם?

מר גפן:
 המספר הכולל הוא 3500. ההרכב הוא: 1500
 עד 35% נכות, 2000 מעל ל-35%, 800 למעלה
 מ-50 אחוז, תשעים אחוז מהנכ"ל מרוכזים
 בערים, ו-60% בסביבות תל-אביב ויפו.

(נציגי ארגון הנכ"ל יוצאים)

היו"ר י. ספיר:
 נקיים ביום רביעי לשיבה נוספת בענין זה,
 ונזמין אליה את נציג עיריית תל-אביב ומסדר
 הבטחון.

ברצוני להקריא לפניכם סכתב שקיבלתי מסר-
 המסדר בענין אבו-ג'וש:

אל: ועדת הפנים, י. ספיר
 סאת: טר המסדר, ב. שיטריט

הנדון: מסדר רטיד (אבו-עלי) ראש מועצת אבו ג'וש

אני מתכבד להודיען שהמפקח הכללי של המסדר נתן הוראה למפקד מחוז
 ירושלים לסגור את התיק בגד אבו-ג'וש.

המפקח הכללי של המסדר מציען בפני שמבחינה פורמלית היתה למסדר
 טיבה מספקת להביא את הנ"ל לדין, ויש להסתפק בעצם טגירת התיק.

המפקח הכללי של המסדר אינו רואה טיבה מסוג מה יש להתנצל בפניו,
 כי התנצלות כזו מסמשת תקדים בלתי רצוי לאדמיניסטרציה של המסדר.

אסמח לדעת אם אתה מסכים לדעה זו. יתר הערות נתקבלו לתשומת לבנו.

נכבוד רב
 (-) ב. שיטריט
 שר המסדר

היו"ר י. ספיר:
אני חושב שלאחר הבטחת הסר בוועדה, מהווה
מכתב זה דוגמה לקלות הראש שנוהג שר המסכה
בוועדה ובעצמו. אני מציע לשלול לו מכתב בלשון זו:

לכבוד
שר ב. שיטרייט
שר המסכה
כ א ו

ה.ג.ג.

הנני לאטר בזה את קבלת מכתבך סיום ח"ו בכסלו ש.ז. (25.12.51)
בענין מחסוד רשיד ראש מצע זית אבו גוש, ולהעיר את ההערות הבאות:

(א) בישיבת ועדת הפנים סיום 10.12.51 בהסתתפותך, הודעת לפי הפ"כ, את
הדברים הבאים:
ישנו עוד ענין אבו-גוש. בענין זה קראתי את ההסלחות של
ועדת הפנים, אני מקבל אותן ומודיע שאנהג לפיהן ומשלח
למחסוד רשיד את המכתב.

לאור הודעה זו נראית לי העובדה שכיום-הטפק הכללי של המסכה
אינו רואה בזה טעות מה יש להתנצל בפניו כי ההתנצלות הזאת טפסת
תקדים בלתי רצוי לאדמיניסטרציה של המסכה - לפאוקרת סדי לאחר הודעת
שר המסכה כי הוא מקבל את מסקנות הוועדה, על הצורך בהבעת צער המסכה
לאבו-גוש.

(ב) אם אפילו רק מבחינה פורמלית היתה למסכה סיבה טפסת להביא את
סר אבו-גוש לדיון - היה מחובתה של המסכה לעשות זאת ולהודיע את אשמתו,
ולא להודיע לוועדה כפי ה פקח הכללי כי אין המסכה מסוכנעת באשמתו.
אם הטפק הכללי של המסכה צדק בהודעתו זו בפני הוועדה - אין הוא צודק
בהודעתו הנוסחית כפי הנאטר במכתבך הנ"ל.

(ג) לאור הנ"ל אין במגירת התיק בלבד טעות קבלת המסקנות של הוועדה
שנתקבלו לאחר שמיעת חוות דעתו של הטפק הכללי ולאחר שקול טעור
של כל חברי הוועדה בטהות הענין ובמסמעות המסקנות.

(ד) אינני מכון מדוע הנני נטאל במכתבך הנ"ל על הסכמתי לדעה זו, אבל
אם נטאלתי מענה כי אני רואה בדעה זו סתירה מוחלטת לדעת הוועדה ואינני
יכול איפוא, לקבלה כפניחה את דעת הוועדה.

הוועדהראתה את הענין כסוגטר לאחר הודעתך בישיבת הוועדה כי
המסקנות נתקבלו על ירך לבצוע. הוועדה איננה רואה שום סיבה לטנות את
דעתה ואת נסוח מסקנותיה בענין זה.

בכבוד רב,
יוסף ספיר
יו"ר ועדת הפנים.

נוסח זה של המכתב נתקבל.

היו"ר י. ספיר: הישיבה הבאה ביום רביעי. הישיבה סגורה.

הישיבה נועלנ ב-13.00